

skal udvise en en sådan adfærd, at han er værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver. Denne meget bredt formulerede bestemmelse kan næppe anvendes til at regulere et så specifikt og undtagelsespræget område som åbenbart ulovlige tjenestebefalinger. Selv om den gældende bestemmelse indeholder et krav om overholdelse af de regler, der gælder for tjenestestillingen, forekommer det lovteknisk mest hensigtsmæssigt at gentage denne bestemmelse specielt for tjenesteforskrifter, det vil sige skriftlige eller mundtlige ordrer af konkret eller generel karakter, der knytter sig til udførelsen af bestemte embedshandlinger.

Ad § 10, stk. 3

Bestemmelsen fastslår for det første, at tjenestemanden har pligt til at undlade at efterkomme en åbenbart retsstridig tjenesteforskrift, uanset hvorfor retsstridigheden foreligger. Retsstridigheden kan bestå i klar modstrid med lovgivning eller retsgrundsatninger, der gælder for den offentlige forvaltnings virksomhed, herunder også for den aktivitet, der udføres af folkekirken i anliggender, der ikke vedrører tros- og forkyndelsesspørgsmål. Det retsstridige kan tillige bestå i en forkert bedømmelse af sagens faktum, således at den materielle afgørelse bliver åbenbart retsstridig.

Er tjenestebefalingen ikke åbenbart retsstridig, gælder modsætningsvis, at tjenestemanden ikke er

berettiget til at nægte at udføre ordren eller i øvrigt handle i overensstemmelse med forskriften. Derudover tager den foreslåede bestemmelse ikke stilling til, hvorledes et sådant spørgsmål skal løses.

Som anført under de almindelige bemærkninger forudsætter pligten til at undlade at efterkomme åbenbart ulovlige tjenesteforskrifter, at tjenestemanden foretager en nøjere prøvelse af spørgsmålet. Tjenestemandens konklusion må fremtræde som sikker i den forstand, at det for den pågældende er hævet over enhver tvivl, at retsstridigheden er åbenbar. I den forbindelse vil det selvsagt være af betydning, om andre har en tilsvarende opfattelse, ligesom tilkendegivelser og afgørelser i klagesager og domme må indgå med vægt.

For det andet fastlægger bestemmelsen, at tjenestemanden underretter sin forhandlingsberettigede organisation om forholdet. En sådan underretning forudsætter, at tjenestemanden forinden har udfoldet alle mulige bestræbelser på at få den overordnede til at frafalde den retsstridige tjenesteforskrift. Den forhandlingsberettigede organisation retter efter tjenestemandens underretning henvendelse til vedkommende minister. Fastholder ministeren synspunktet, må organisationen overveje andre skridt, eksempelvis henvendelse om forholdet til Folketingets Ombudsmand. Såfremt den forhandlingsberettigede organisation ikke kan tiltræde tjenestemandens vurdering, meddeler den dette til ham.